

ORGANIC CHEMISTRY

ОРГАНИК НЭГДЛИЙГ
ИЮПАК НЭРШЛЭЭР
НЭРЛЭХ

ХИМИ 11 анги

ОРГАНИК НЭГДЛИЙН НЭРШИЛ

Name	Number of Carbon Atoms	Structure
Methane	1	CH ₄
Ethane	2	CH ₃ CH ₃
Propane	3	CH ₃ CH ₂ CH ₃
Butane	4	CH ₃ (CH ₂) ₂ CH ₃
Pentane	5	CH ₃ (CH ₂) ₃ CH ₃
Hexane	6	CH ₃ (CH ₂) ₄ CH ₃
Heptane	7	CH ₃ (CH ₂) ₅ CH ₃
Octane	8	CH ₃ (CH ₂) ₆ CH ₃
Nonane	9	CH ₃ (CH ₂) ₇ CH ₃
Decane	10	CH ₃ (CH ₂) ₈ CH ₃
Undecane	11	CH ₃ (CH ₂) ₉ CH ₃
Dodecane	12	CH ₃ (CH ₂) ₁₀ CH ₃
Tridecane	13	CH ₃ (CH ₂) ₁₁ CH ₃
Tetradecane	14	CH ₃ (CH ₂) ₁₂ CH ₃
Pentadecane	15	CH ₃ (CH ₂) ₁₃ CH ₃
Hexadecane	16	CH ₃ (CH ₂) ₁₄ CH ₃

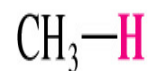
Ямар ч органик нэгдлийг нэрлэхэд хүрэлцээтэй нэршил нь олон улсын Онолын ба хэрэглээний химийн холбооноос гаргасан **ИЮПАК (IUPAC-The International Union of Pure and Applied Chemistry)** нэршил юм. Нэршил нь алканы гомологын нэрэнд суурилсан байдаг.

Нүүрстөрөгчийн тоо ба үндсэн хэлхээг нэрлэх угтвар

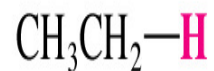
С тоо	Угтвар	С тоо	Угтвар	С тоо	Угтвар	С тоо	Угтвар	С тоо	Угтвар
1	Мет-	3	Проп-	5	Пент-	7	Гепт-	9	Нон-
2	Эт-	4	Бут-	6	Гекс-	8	Окт-	10	Дек-

ОРГАНИК НЭГДЛИЙН НЭРШИЛ

ALKANE

Methane

Ethane

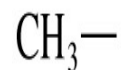

Propane

Butane

ALKYL GROUP

Methyl

Ethyl

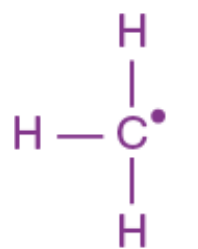

Propyl

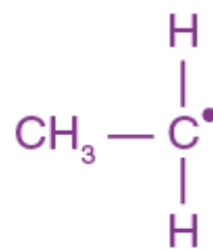

Butyl

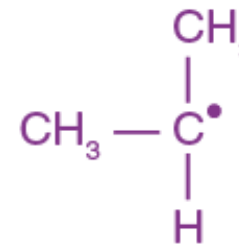
Алканы гомологийн гишүүний нэг устөрөгчийн атомаа алдсан салбарлаагүй алкил бүлгийг –ил дагавартай нэрлэнэ.

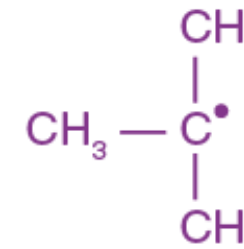
Methyl

Ethyl

Iso propyl

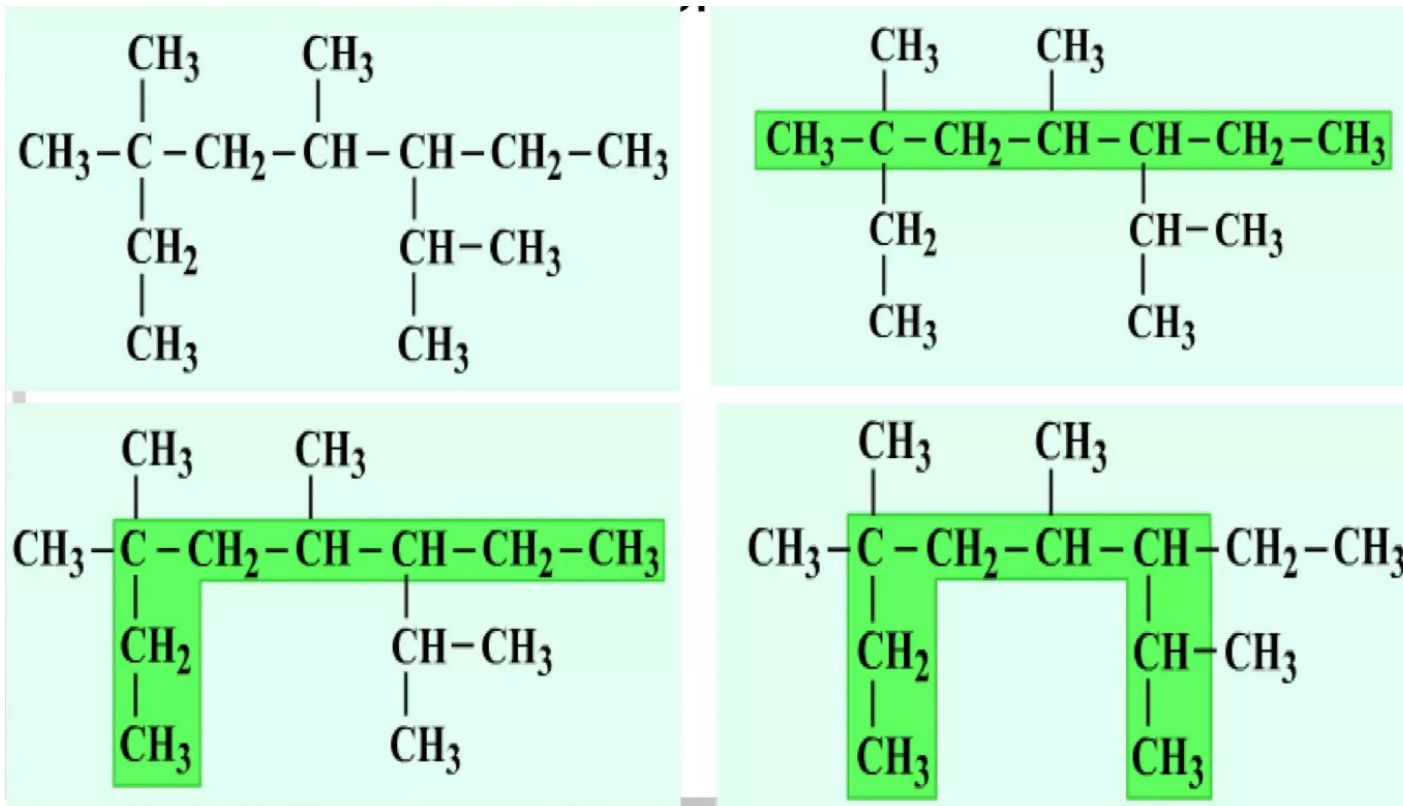

Tert. butyl

ОРГАНИК НЭГДЛИЙН НЭРШИЛ

Нэгдлийг ИЮПАК нэршлээр нэрлэхдээ анхаарах зүйлс:

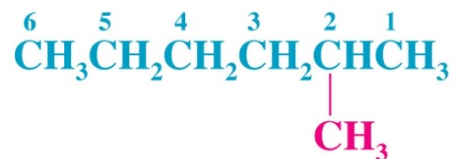
1. Хамгийн урт хэлхээг олж үндсэн нэрийг тогтооно.

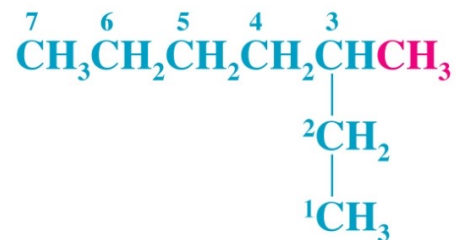
ОРГАНИК НЭГДЛИЙН НЭРШИЛ

2. Урт хэлхээгээ салбарласан язгуур (функциональ бүлэг, давхар холбоо) ойрхон талаас нь эхлэн дугаарлана.

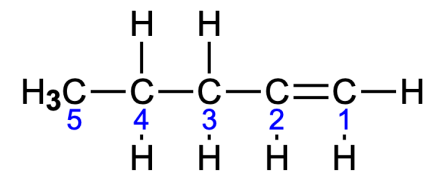
3. Алкил халагчдыг цагаан толгойн дарааллаар нэрлэнэ.

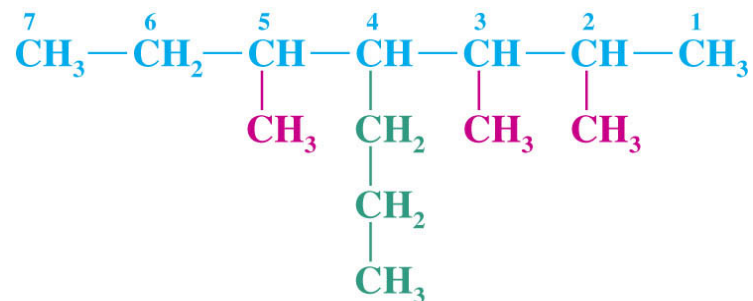
2-Methylhexane

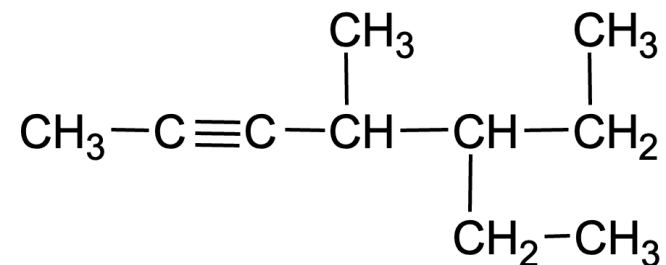
3-Methylheptane

1-пентен

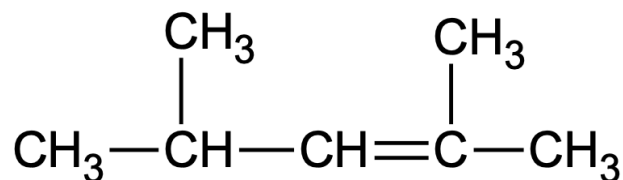
2,3,5-Trimethyl-4-propylheptane
(four substituents)

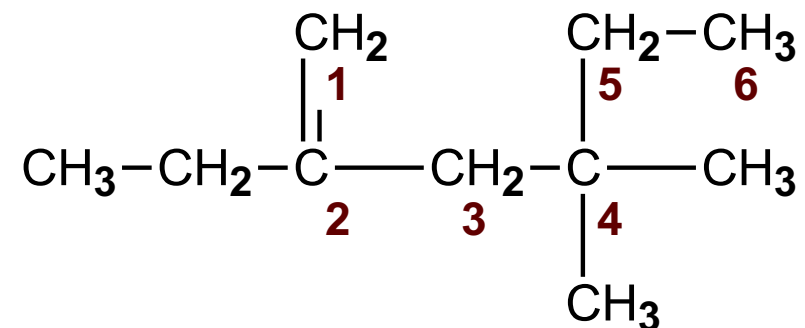
5-этил-4-метил-2-гептин

ОРГАНИК НЭГДЛИЙН НЭРШИЛ

- Хэрэв нэгэн ижил алкил бүлгүүд хажуугийн хэлхээнд давтагдан орсон бол давтагдсан тооноос хамаарч ди-, три-, тетра- гэх мэт тодотгож өгнө.

2,4-диметил-2пентен

2-этил-4,4-диметил-1-гексен